

Мястото на науката в Корана

<http://www.genmuftibg.net/bg/obstestvo/1888-2011-12-06-07-55-05.html>

Februray 21, 2012

Науката е светлина, озаряваща пътя на човека към света, и е наследство на пратениците и техните последователи.

Чрез нея се стига до опознаване на Всевишния Аллах, разграничава се халяла (позволеното) от харамата (непозволеното), тя е признак за интелигентност и начетеност. Затова Ислямът отдава огромно значение на науката и е открит враг на невежеството. Още в първите низпослани айети Всевишният Аллах казва:

„Чети [о, Мухаммед] в името на твоя Господар, Който сътвори – сътвори човека от съсирек! Чети! Твоят Господар е Най-щедрият, Онзи, Който научи чрез калема, научи човека на онова, което не е знаел.”/Сура “Алек”/96/: 1-5/

В Корана човекът е насочен към четене и размисъл, а това е пътят към науката, която е средство за избавление от безверието и начин за духовно, нравствено и социално издигане. Ислямската наука помага на човека да опознае своя Създател, Неговите повели и забрани, да се реализира в живота и да достигне истинско щастие. Аллах Аззе ве Джелле казва:

„И знай [о, Мухаммед], че няма друго (истинско) божество, освен Аллах! ... „/Сура” Мухаммед”/47/:19/.

Това е първото задължение на човека, чрез науката да опознае Всевишния Аллах и Неговия Пратеник (с.а.с.), да приеме посланието, с което е изпратен, и да се напъти. Колкото повече той натрупва знание, толкова повече се привързва към религията и се приближава към Всевишния Аллах. Човекът, опирайки се на науката, получава ясни доводи, убеденост и увереност, за да разбере мъдростта от пребиваването си на този свят. Това е причината Ислямът да цени и напътства към науката. Аллах Субханеху ве Теаля казва на Мухаммед (с.а.с.):

„ ... Кажете: „Нима са равни онези, които знаят, и онези, които не знаят? Поучават се само разумните хора.”§/Сура “Зумер”/39/:9/.

„И нима онзи, който знае, че низпосланото на теб от твоя Господар е истината, е като онзи, който е спял? Поучават се само разумните хора,” /Сура “Раад”/13/:19/.

Науката - и светската, и религиозната, е помощник на човека, за да стигне до напътствие. Тя променя начина му на живот, прави го щастлив на този свят и му осигурява спасение в задгробния живот. Всевишният Аллах напътства да се прави дуа за увеличаване и обогатяване на знанието, като казва:

„ ... И кажете: „Господарю мой, надбави ми знание!””/Сура Таха/20/:114/
И обещава да издигне онези, които вярват и са дарени с наука:

„... Аллах ще въздигне по степени онези от вас, които вярват и са дарени със знание...”/Сура Муджаделе/58/:11/

Пратеникът (с.а.с.) казва:

“Който върви по път в търсене на знание, Аллах му облекчава пътя за Дженнета.”- /Муслим/ Тези напътствия на Всевишния Аллах и Неговия Пратеник (с.а.с.) са дали истинския тласък към науката на първите мюсюлмани и на тези напътствия се дължат успехите, които предците ни са постигнали в областта на научното и културно развитие. Въпреки че днес мюсюлманите претърпяват застой в тази област, поради отклонение от религията и забравяне на тези напътствия, светът продължава да помни имената на ислямските учени, които са поставили основите на различните клонове от науката. Ибни Сина (Авицена) е смятан за бащата на медицината. Джабир Ибни Хайян е положил основите на химията. Мухаммед Ибни Ел-Хейсем е основател на физиката. Ел-Джабир е основателят на алгебрата. Ибни Бадже поставя основите на психологията. Ибни Халдун и Ибни Джерир Ет-Табари са положили основите на

историята. В областта на религиозната наука върхово място заемат Имамите: Ебу Ханифе, Шафии, Малик, Ахмед Ибни Хамбели, Бухари, Муслим, Ибни Теймийе и много други известни учени, чиито имена и заслуги не могат да бъдат изредени поотделно, но те се знаят и помнят от ислямската общност. А градовете Медина, Багдад, Басра, Куфа, Дамаск, Кайро, Куртуба (Кордова), Бухара и много други се превръщат в научни и културни центрове.

Знайте, че науката е светлина и развитие, а невежеството е мрак и изостаналост. А за да се стигне до успех при придобиване на науката, влияят следните основни фактори:

1/Пълноценно възползване от детските и младежките години.

2/Ролята на семейството и училището.

3/Ролята на обществото и обкръжението, в което човекът живее.

Имам Газали казва: „Когато човекът се ражда, е като бяла страница. След това под влиянието на обществото и отношенията му с обкръжението се формират неговата личност, качества и поведение. Семейството, в което се ражда, го научава на родния език, на своите обичаи, религия и традиции, без той да може да се съпротивлява срещу това влияние. Ето затова отговорността за обучението и възпитанието на детето се пада на родителите. Техен ще бъде приносът за правилното и доброто възпитание и техен ще бъде срамът за грешките му.”

Пратеникът на Аллах (с.а.с.) предупреждава за това, като казва:

“Всеки един от вас е пастир, и всеки ще отговаря за повереното му, ... човекът е пастир на семейството си и ще отговаря за него.”/Муслим/

Знайте също, че за да има полза от спечелената наука, трябва да са налице следните условия:

ПОДБУДАТА ЗА ТЪРСЕНЕТО НА НАУКА ДА Е СПЕЧЕЛВАНЕ ЗАДОВОЛСТВОТО НА ВСЕВИШНИЯ АЛЛАХ.

Целта от търсенето ѝ не трябва да бъде спечелване на авторитет, богатство или слава.

Имам Газали е съставил етични правила, които ако се прилагат на практика, ще се постигне истинска полза от науката. Наставлявайки своя ученик, той казва:

„Ей, момче! Колко нощи си прекарал буден в четене на книги и преговаряне на наученото, лишавайки се от сън? Не знам, каква е била подбудата ти за това! Ако е била за постигане на земни блага, докопване до власт или показване превъзходство над връстници и себеподобни, тежко ти и горко! Тежко ти и горко! Обаче ако твоето намерение е било да съживиш шериата на Мухаммед (с.а.с.), да изградиш характера си и да унищржиш в себе си изкушението към злото, то тогава блазе ти! Блазе ти!”

Относно искреността в намерението Всевишният Аллах казва :

„Който се надява за срещата със своя Господар, да върши праведни дела и в ибадета си на своя Господар никого да не съдружава с Него!”/Сура “Кехф”/18/:110/

ПРИДОБИТАТА НАУКА ДА СЕ ИЗПОЛЗВА В ЖИТЕЙСКАТА ПРАКТИКА.

Когато човекът не практикува полученото знание, то се превръща в довод против него.

Пратеникът на Аллах (с.а.с.) казва:

„Сред най-тежко наказаните в Съдния ден ще бъдат учените, които не са се възползвали от знанието си.” /Дарими/

Ебу Дерда (Аллах да е доволен от него) казва:

„Най-много, от което се плаща, е момента, когато ще застана пред Аллах Теаля, Той да ми каже: „Ти спечели наука, а как се възползва от нея?!“

Имам Газали (Аллах да го помилва), наставлявайки своя ученик, казва:

Ей, момче! Знание без практика е лудост, а практика без знание не може. Знай, че знанието, което днес не те предпазва от прегрешенията и не те подтиква към подчинение и добродетелност, не ще те отдалечи и от Огъня на Джехенема в утрешния ден.”

Имам Шафии (Аллах да го помилва) казва:

“Не е наука това, което се наизустява, а наука е онова, което допринася полза.”

Пратеникът на Аллах (с.а.с.) е казвал:

“...О, мой Аллах! Пази ме от наука, която не допринася полза...” /Муслим/

И е казвал още:

“О, мой Аллах! Моля Те за полезна наука, добро препитание, и дела, които да бъдат приети!”/Ибни Маджех/

ПРИДОБИТАТА НАУКА ДА СЛУЖИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ЛИЧНОСТТА.

Тук трябва непременно да сме сигурни и убедени, че когато науката се използва добронамерено, тя винаги е в полза на човека, въздейства за формиране на висок интелект, широк кръгзор и помага за изграждането на високохуманни, нравствени личности, благородни в мислите и делата си.